บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความจำเป็น ความต้องการและปัญหาด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ และเพื่อเปรียบเทียบความจำเป็น ความต้องการและปัญหาด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจแต่ละประเภทว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ที่สนับสนุนการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 34 แห่ง โดยผู้วิจัยแบ่งประชากรออกเป็น 5 กลุ่ม ตามประเภทของรัฐวิสาหกิจ คือ

1. สถาบันการเงิน
2. การสาธารณูปโภค
3. การอุตสาหกรรม
4. การพาณิชยกรรมและบริการ
5. ประเภทส่งเสริม

ลักษณะของประชากร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม อาจเป็นผู้บังคับบัญชาในหน่วยฝึกอบรมที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หัวหน้า ผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา หรือเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปฏิบัติงานการฝึกอบรม หรือดำรงตำแหน่งมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ เป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการการใช้สื่อ การผลิตสื่อ การจัดหาสื่อ การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อเพื่อสนับสนุนงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมได้จากประชากรของหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจจำนวน 573 คน โดยสุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตารางของ Yamane ที่ค่าความเชื่อมั่น 35 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน โดยกำหนดว่า หากรัฐวิสาหกิจแห่งนั้นมีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมมากกว่า 60 คน ให้ตอบแบบสอบถาม 15 คน ถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 50-59 คน ให้ตอบแบบสอบถาม 14 คน ถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 40-49 คน ให้ตอบแบบสอบถาม 13 คน ถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 30-39 คน ให้ตอบแบบสอบถาม 12 คน ถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 20-29 คน ให้ตอบแบบสอบถาม 11 คน ถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 10-19 คน ให้ตอบแบบสอบถาม 10 คน โดยให้รัฐวิสาหกิจแห่งนั้นเป็นผู้สุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรเอง และถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต่ำกว่า 10 คน ให้เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งได้เป็น สถาบันการเงิน 30 คน การสาธารณูปโภค 138 คน การอุตสาหกรรม 42 คน การพาณิชยกรรมและบริการ 24 คน ประเภทส่งเสริม16 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1)

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ จำนวน 120 คน ได้จากประชากรจริงของรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ให้บริการการใช้สื่อ การผลิตสื่อ การเลือกสื่อ การจัดหาสื่อ การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อ เพื่อสนับสนุนงานฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ โดยหน่วยงานที่สังกัดอาจมีชื่อเรียก เช่น แผนกเอกสารและโสตทัศนูปกรณ์ หมวดบริการฝึกอบรม แผนกอุปกรณ์การฝึกอบรมและพัฒนา แผนกสื่อฝึกอบรม ฝ่ายเทคโนโลยีการฝึกอบรม และงานประชาสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยใช้ประชากรจริง จำนวน 120 คน ซึ่งแบ่งได้เป็น สถาบันการเงิน 18 คน การสาธารณูปโภค 70 คน การอุตสาหกรรม 15 คน การพานิชยกรรมและบริการ 10 คน ประเภทส่งเสริม 7 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ ของรัฐวิสาหกิจ 34 แห่ง จำแนกประเภทตามลักษณะการดำเนินงาน

ลำดับที่		กลุ่มตัวอย่างประชากร	
		เจ้าหน้าที่ฯ	บุคลากรฯ
	1) สถาบันการเงิน		
1.	ธนาคารออมสิน	10	5
2.	ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ	5	5
3.	ธนาคารกรุงไทย	15	8
	รวม	30	18
	2) การสาธารณูปโภค		
4.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิต	15	10
5.	การไฟฟ้านครหลวง	10	5
6.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	10	7
7.	การประปานครหลวง	13	5
8.	การประปาส่วนภูมิภาค	8	3
9.	การรถไฟแห่งประเทศไทย	10	8
10.	การสื่อสารแห่งประเทศไทย	12	7
11.	การท่าเรือแห่งประเทศไทย	10	6
12.	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	5	2
13.	การเคหะแห่งชาติ	6	2
14.	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	8	2
15.	องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	13	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่		กลุ่มตัวอย่างประชากร	
		เจ้าหน้าที่ฯ	บุคลากรฯ
16.	การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	10	3
17.	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	2	2
18.	บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย	6	2
	รวม	**138**	**70**
	3) การอุตสาหกรรม		
19.	องค์การทอผ้า	1	1
20.	องค์การแบตเตอรี่	2	1
21.	องค์การเภสัชกรรม	8	2
22.	บริษัทไม้อัดไทย จำกัด	6	2
23.	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	5	2
24.	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	10	5
25.	โรงงานยาสูบ	10	2
	รวม	**42**	**15**
	4) การพาณิชยกรรมและบริการ		
26.	องค์การสะพานปลา	4	2
27.	บริษัทขนส่ง จำกัด	3	1
28.	บริษัทการบินไทย จำกัด	1	1
29.	องค์การคลังสินค้า	5	2
30.	องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์	6	2
31.	องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย	5	2
	รวม	**24**	**10**

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่		กลุ่มตัวอย่างประชากร	
		เจ้าหน้าที่ฯ	บุคลากรฯ
	5) ประเภทส่งเสริม		
32.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	4	2
33.	สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	8	2
34.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ	4	3
	รวม	**16**	**7**
	รวมจำนวน	**250**	**120**

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจทั้ง 5 ประเภท จำนวน 250 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 208 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง จำนวน 198 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.20 และได้ส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ของรัฐวิสาหกิจทั้ง 5 ประเภท จำนวน 120 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 101 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง จำนวน 98 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.66 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2 และ3

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ที่ได้รับคืน จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง ของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถาม		แบบสอบถามที่ใช้ได้จริง	
	ที่ส่ง	ได้รับคืน	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการเงิน	30	26	26	86.66
การสาธารณูปโภค	138	119	112	81.15
การอุตสาหกรรม	42	28	28	66.66
การพาณิชยกรรมและบริการ	24	21	18	75
ประเภทส่งเสริม	16	14	14	87.50
	250	208	198	79.20

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ที่ได้รับคืน จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถาม		แบบสอบถามที่ใช้ได้จริง	
	ที่ส่ง	ได้รับคืน	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการเงิน	18	18	18	100
การสาธารณูปโภค	70	57	54	77.14
การอุตสาหกรรม	15	12	12	80
การพาณิชยกรรมและบริการ	10	8	8	80
ประเภทส่งเสริม	7	6	6	85.71
	120	101	98	81.66

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาเขียนเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ชุดที่ 2 สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความจำเป็นและความต้องการในด้าน

- บุคลากรด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 1-17)
- อาคารสถานที่ด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 18-21)
- การเลือกสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 22-24)
- การผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 25-26)

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ

- บุคลากรด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 1-10)
- อาคารสถานที่ด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 11-18)
- การเลือกสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 19-24)
- การผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 25-29)
- การใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 30-32)

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความจำเป็นและความต้องการในด้าน

- บุคลากรด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 1-17)
- อาคารสถานที่ด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 18-21)
- การผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 22-25)
- การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 26-33)

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ

- บุคลากรด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 1-10)
- อาคารสถานที่ด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 11-18)
- การผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 19-23)
- การใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 24-26)
- การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อเพื่อการฝึกอบรม (ข้อ 27-31)

ลักษณะของแบบสอบถาม ทั้ง 2 ชุด เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 6 ลำดับ คือ

5	หมายถึง	จำเป็นมากที่สุด	ต้องการมากที่สุด	หรือ	เป็นปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	จำเป็นมาก	ต้องการมาก	หรือ	เป็นปัญหามาก
3	หมายถึง	จำเป็นปานกลาง	ต้องการปานกลาง	หรือ	เป็นปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	จำเป็นน้อย	ต้องการน้อย	หรือ	เป็นปัญหาน้อย
1	หมายถึง	จำเป็นน้อยที่สุด	ต้องการน้อยที่สุด	หรือ	เป็นปัญหาน้อยที่สุด
0	หมายถึง	ไม่จำเป็น	ไม่ต้องการ	หรือ	ไม่เป็นปัญหา

2. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

เมื่อสร้างแบบสอบถามตามลักษณะดังกล่าวข้างต้น ได้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจรายละเอียดของข้อคำถาม ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการฝึกอบรม จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดของเนื้อหา หลังจากนั้นนำผลที่ได้กลับมาพิจารณาร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 ท่าน และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ จำนวน 5 ท่าน

3. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นจำนวน 250 ชุด และส่งให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งเป็นประชากรจริง จำนวน 120 ชุด โดยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยกำหนดเวลาในการรับแบบสอบถามคืนเป็นเวลา 4 สัปดาห์

2. แบบสอบถามที่ได้รับคืน แบบสอบถามชุดที่ 1สำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 208 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่นำวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 198 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.20 ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ ได้รับกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 101 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 98 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.66

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 นับจำนวนความถี่ของแต่ละข้อคำถาม จึงไม่มีการให้คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

4.01 - 5.00	หมายความว่า	จำเป็นมากที่สุด	ต้องการมากที่สุด
3.01 - 4.00	หมายความว่า	จำเป็นมาก	ต้องการมาก
2.01 - 3.00	หมายความว่า	จำเป็นปานกลาง	ต้องการปานกลาง
1.01 - 2.00	หมายความว่า	จำเป็นน้อย	ต้องการน้อย
0.01 - 1.00	หมายความว่า	จำเป็นน้อยที่สุด	ต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

4.01 - 5.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
3.01 - 4.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
2.01 - 3.00	หมายความว่า	เป็นปัญหาปานกลาง
1.01 - 2.00	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
0.01 - 1.00	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยคำนวนหาค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาความถี่และคำนวนค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ คำนวนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) แล้วทำการวิเคราะห์ภายหลัง (Post Hoc Analysis) เป็นรายคู่ โดยใช้เทคนิคของ Scheffe